

Seepsula Oy
Sulantie 19
04300 TUUSULA
(milla.siiri@seepsula.fi)

Viite: Massaholmin maa-ainosalueen suojavallien rakentaminen, UUDELY/1900/2022

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA-menettely) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA JA ARVIO PERUSTELLUN PÄÄTELMÄN AJANTASAISUUDESTA, SEEPSULA OY

HANKE

Massaholmin alueen suojavallien rakentaminen ja maa-ainestenotto
Seepsula Oy, Tuusula ja Vantaa

HANKKEESTA VASTAAVA

Seepsula Oy

Yhteyshenkilö: Milla Siiri, milla.siiri(at)seepsula.fi

ASIAN VIREILLE TULO

Seepsula Oy on 4.2.2022 ja uudelleen päivitetyllä asiakirjalla 2.3.2022 pyytänyt Uudenmaan ELY-keskusta arvioimaan Massaholmin alueen maa-ainestenoton ja maankaatopaikan YVA-menettelyssä (UUDELY/5564/2019) 4.1.2021 annetun perustellun päätelmän ajantasaisuuden suhteessa vireillä olevaan yhteislupahakemukseen. Lisäksi hanketoimija on pyytänyt päätöstä siitä, edellyttääkö hankkeeseen liittyvä suojavallien rakentaminen YVA-menettelyä ja ovatko alueen aiemmat YVA-menettelyt niiden ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta riittäviä.

Hankkeesta vastaava on toimittanut ELY-keskukselle Massaholmin maa-ainosaluetta koskevan maa-ainelain 4a§:n ja ympäristön-suojelulain 47a §:n mukaisen yhteislupahakemuksen sekä YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta 7.2. ja 2.3.2022. Asiakirjoja on lisäksi täydennetty 24.5.2022.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU SUOJAVALLEJA KOSKEVISSA YVA-PÄÄTÖS- JA YVA-ARVIOINNIN RIITTÄVYYSASIOISSA

Seepsula Oy:n Massaholmin maa-ainesalueen pohjoisen suojavallin rakentamiseen sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä sen kaikissa esitetyissä vaihtoehdoissa. Vallin rakentaminen katsotaan maankaatopaikka- ja betonilouheen käytön osalta kaatopaikkatoiminnaksi.

Massaholmin maa-ainesalueen eteläisen Kiilan suojavallin rakentamiseen Massaholmin toiminta-alueen pintamaista ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Massaholmin ja Senkkerin maa-ainesalueille aiemmin toteutettuja YVA-menettelyitä ei katsota riittäviksi korvaamaan pohjoisen suojavallin rakentamishankkeen ympäristövaikutusten arviointia.

Hankkeen ja sen ympäristövaikutusten kuvaus sekä asian käsittely ja ELY-keskuksen ratkaisun perustelut on esitetty seuraavassa.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

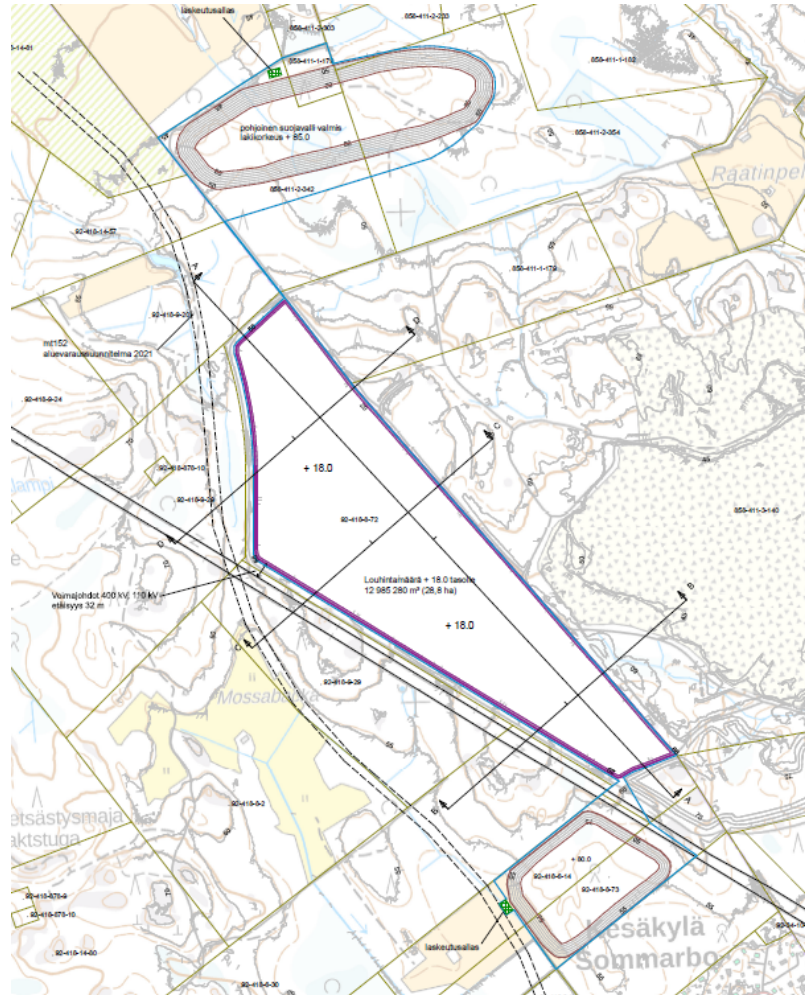
Suojavallihankkeen kuvaus ja sijainti

Seepsula Oy suunnittelee maa-aineesta ja louheesta tai betoni/tiilimurskeesta rakennettavia suojavalleja Massaholmin yhteislupahakemuksessa esitetyn maa-ainesalueen pohjois- ja eteläpuolille. Vallien tarkoitus on estää ja vähentää maa-ainesten ottotoiminnan melu- ja pölyvaikutusten leviämistä hankealueen lähiympäristöön. Samalla ne toimivat louhinta-alueelta poistettavien pintamaiden sijoituspaikkana. Suojavalleja rakennetaan myös ulkopuolelta tuotavilla pilaantumattomilla ylijäämämailla.

Pohjoinen valli sijoittuu Tuusulan kunnan alueelle noin 250 m Massaholmin maa-ainesalueen pohjoispuolelle kiinteistöille 858-411-2-342, 858-411-2-354, 858-411-1-179 ja 858-411-2-233. Eteläinen valli sijoittuu Vantaalle Koivikon asuinalueen luoteispuolelle kiinteistöille 92-418-8-73 ja 92-418-6-14. (Kuva 1)

3.6.2022

Kuva 1. Massaholmin maa-ainesalue ja sen pohjoisen ja eteläisen suojavallin suunnitellut sijainnit.

Eteläinen suojavalli rakennetaan pilaantumattomasta maa-aineesta korkeustasolle +80 mmpy. Suojavallin kokonaistilavuus on 1 200 000 m³, kun alueelle nykyisin maisematyöluvalla rakennettavan vallin tilavuus on 266 000 m³. Selvityksen mukaan valliin käytettäisiin vain Massaholmin maa-ainesalueen pintamaita ja vallin tukirakenne on kalliolouhetta.

Pohjoinen suojavalli rakennetaan pilaantumattomista ylijäämämaista ja vallin tukirakenteessa käytetään kalliolouhetta tai purkubetonia ja -tiiltä kantavana ja tukevana rakenteena kokonaistilavuudesta noin 30 %. Vallin suunniteltu lakikorkeus on tasolla +85 mmpy. Pohjoisen suojavallin toteutukseen esitetään vaihtoehtoina kahta eri vallikokoja

(kohdat 1a ja 1b) ja rakenteiden toteuttamiseen esitetään betonin ja louheen määrän osalta eri vaihtoehtoja (kohdat 2 a-c) seuraavasti:

1a) valli rakennetaan pilaantumattomista ylijäämämaista (70 %) ja louheesta (30 %). Vallin kokonaistilavuus on 3 200 000 m³.

1b) valli rakennetaan pilaantumattomista ylijäämämaista (70 %) ja louheesta (30 %). Vallin kokonaistilavuus on 2 400 000 m³.

2a) osa vallin tukirakenteena toimivasta louheesta korvataan purkubetonilla ja -tiilillä. Betoni- ja tiilijätteen hyödyntämismäärä on enintään 400 000 t (240 000 m³) ja vuosittainen määrä 49 000 – 215 000 t/v (30 000 – 130 000 m³/v).

2b) osa vallin tukirakenteena toimivasta louheesta korvataan purkubetonilla ja -tiileillä. Betoni- ja tiilijätteen hyödyntämismäärä on enintään 230 000 t (140 000 m³) ja vuosittainen määrä 49 000 – 215 000 t/v (30 000 – 130 000 m³/v).

2c) osa vallin tukirakenteena toimivasta louheesta korvataan purkubetonilla ja -tiileillä. Betoni- ja tiilijätteen hyödyntämismäärä on enintään 130 000 t ja vuosittainen määrä 49 000 t/v (30 000 m³/v).

Pohjoisen suojavallin rakentamisaika on kolmesta kymmeneen vuotta, jolloin maiden hyödyntämismäärä on 200 000 – 800 000 m³/v. Purkubetonin vuotuinen hyödyntämismäärä on arvion mukaan noin 40 000 – 130 000 m³. Eteläisen Kiilan suojavallin rakentamisaika on noin 1–3 vuotta, jolloin maa-aineksen vuotuinen hyödyntämismäärä suojavallissa on 280 000 – 850 000 m³/v.

Pohjoisen suojavallin itäpuoli sijoittuu Ruotsinkylä- Myllykylä II oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueelle. Osayleiskaavassa on esitetty maa-ainesten ottoalueiden (EO) ympärille suoja-alue, joka osoittaa maa-ainesten ottoalueen ulkopuolelle noin 400 metrin suoja-alueen, jonka sisäpuolella rakentamista rajoittaa maa-ainesten ottotoiminta. Suoja-alueen sisällä sallitaan melun leviämistä estävien rakennelmien kuten maavallien rakentaminen. Pohjoisen suojavallin länsipuoli sijoittuu Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueelle. Tuusulan yleiskaavassa 2040 Massaholmin pohjoisen suojavallin kohdalla on yhdyskuntateknisen huollon aluemerkinä. Suunnittelualue sijaitsee lentomelualueella.

Eteläisen suojavallin alue on Vantaan yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Suunnittelualue sijaitsee lentomelualueella. Suojavallin lähimmät asuinrakennukset, Kesäkylä Koivikon asuinalue, sijaitsee eteläisestä suojavallista noin 200 m kaakkoon. Pohjoisen suojavallin pohjoispuolella on asuintaloja noin 100–200 metrin etäisyydellä vallista.

Toiminnanharjoittajan perustelu suojavallien YVA-tarpeesta ja YVA-menettelyjen riittävydestä

Seepsula Oy on esittänyt mm. seuraavia perusteluja suojavallien YVA-menettelyn tarpeesta sekä aiempien YVA-menettelyjen riittävydestä nyt suunnitellun toiminnan vaikutusarvioinnissa;

Toiminnanharjoittaja korostaa, että valleihiin sijoitettava ylijäämämaa ei ole tulkittavissa jätteeksi eikä vallien rakentaminen näin ollen edellytä YVA-menettelyä maankaatopaikkana. Rakentamistoimien tai muun vastaavan toiminnan aikana pois kaivettu maa-aines ja muu luonnosta peräisin oleva aines, joka ei ole pilaantunut ja joka käytetään varmasti ja jokseenkin välittömästi sellaisenaan taikka seulomalla tai muulla vastaavalla tavalla esikäsiteltynä rakentamistarkoituksiin kaivupaikalla tai muualla, täyttää harvoin jätteen yleiset tunnusmerkit. Jätelakia ei sovelleta maa-ainekseen, jota ei pidetä jätteenä.

Suojavallien alueet eivät alueena olleet mukana Massaholmin YVA-menettelyssä, mutta YVA-menettelyssä on käsitelty suurien ja korkealle kohoavien ylijäämämaamassojen ympäristövaikutuksia Massaholmin louhosalueella ja nämä hakemuksen vallit sijaitsevat louhosalueen reunoilla. Seepsula Oy on lisäksi tehnyt Senkkerin alueella kaksi muuta YVA-menettelyä, joissa on myös käsitelty jätteenkäsittelyä ja maankaatopaikkatoimintaa.

Toiminnallisesti liikenne ja muut prosessit on suunniteltu ja ne toteutuisivat siten, kuin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on käsitelty. Suunniteltu Massaholmin hanke on siis vain suojavallien sijainnin osalta YVA-menettelyssä olleen alueen ulkopuolella, mutta kuitenkin sen välittömässä läheisyydessä. Suojavallin rakentaminen on maankaatopaikkaprosessina käsitelty YVA-menettelyssä.

Hankkeen ympäristövaikutukset ja esitys niiden lieventämistoimista

Toiminnanharjoittajan arvion mukaan suojavallien rakentamisesta ei aiheudu merkittäviä päästöjä tai ympäristövaikutuksia. Mahdollisina ympäristövaikutuksina on käsitelty erityisesti rakentamisen meluvaikutuksia, liikenteen lisääntymistä sekä pintavesivaikutuksia. Myös mahdollisia yhteisvaikutuksia alueen muiden toimintojen kanssa on arvioitu joiltain osin. Toiminnanharjoittaja korostaa, että maankäytöllisesti ja kaavoituksellisesti suojavalli sijoittuu pääosin kaavaan merkitylle suojavallialueelle.

Melu

Hakija toteaa, että suojavallit ovat itsessään meluhaittojen vähentämistoimi ja niiden rakentaminen on tilapäistä toimintaa, jonka melupäästö on maanrakentamisen luonteista ja aiheuttaa vain vähäistä häiriötä. Suojavallien rakentaminen ei lisää kokonais-toiminnan melutasoja. Toiminnan ja oheistoimintojen melua mitataan ja seurataan. Suojavallien rakentamisaika on arkisin (ma-pe) välillä klo 7–18, mutta perjantaisin työ päättyy viimeistään kello 16.

Eteläisen suojavallin rakentaminen toteutetaan nykyisen pienemmän suojavallin takana, mikä vähentää merkittävästi melua Koivikon asutuksen suuntaan. Pohjoinen suojavalli rakennetaan vaiheittain siten, että suojavalli pidetään jatkuvasti korkeampana asutuksen suuntaan melun leviämisen estämiseksi kyseiseen suuntaan.

Pintavesivaikutukset

Vallialueiden hule- ja suotovedet ohjataan laskeutusaltaisiin ja edelleen viivytyksen jälkeen ojia pitkin Kiilinojaan ja edelleen Tuusulanjokeen sekä pohjoisen vallin kohdalla Koivistonojan kautta Krapuojaan ja Raatinnitunojaan, joita pitkin vedet kulkevat Vantaanjokeen.

Esitetyissä hulevesien käsittelysuunnitelmassa vallien hulevesien selkeytystä ja muuta käsittelyä varten on suunniteltu rakennettavaksi yksi- tai kaksiosaiset laskeutusaltaat. Vesienkäsittelyä tehostetaan tarkkailun perusteella tarvittaessa esimerkiksi ilmastuksella ja/tai kemiallisella käsittelyllä. Altaan pohjalle kerääntyviä lietteitä poistetaan määrävälein, jotta altaan hyötytilavuus pysyy riittävänä.

Liikenne

Massaholmin louhinta ei nosta liikennemääriä nykyisestä. Suojavallin rakentamisen myötä liikennemäärä voi nousta hieman,

mutta suurin osa ylijäämämaan ja betonijätteen kuljetusliikenteestä ottaa paluukuormana kiviainesta, jolloin kokonaisliikennemäärä ei kasva merkittävästi. Eteläiseen suojavalliin käytetään vain Massaholmin alueen pintamaita, joten sen rakentamisella ei ole liikennevaikutusta toiminta-alueen ulkopuolelle.

Vallien rakentamisen haittojen lieventämistoimia

- Suojavallin rakentamisen ja toiminnan aikaiset pintavedet johdetaan riittävällä viipymällä varustettuihin laskeutusaltaisiin, jotka ovat valmiit jo ennen rakennustöiden aloittamista.
- Suojavallin ympärille tehdään oja, jolla ylivaluvat pintavedet ohjataan hallitusti laskeutusaltaisiin. Lisäksi vallin luiskan alapuolinen tukiranka tehdään louheesta, jolloin vedet ohjautuvat pois vallista.
- Laskeutusaltaiden vedenlaatua seurataan ja tarvittaessa valumavesien käsittelyä tehostetaan siten, että altaista lähtevä vesi vastaa laadultaan vastaanottavia pintavesiä.
- Suojavallissa käytettävästä betonijätteestä laaditaan tarkentava hyödyntämissuunnitelma, jossa betonirakenteet suunnitellaan ja merkitään sekä suojataan pinta- ja suotovesiltä. Vallin pohjarakenne tehdään louheesta ja mahdollinen betoni- tai tiilirakenne korvaa louhetta ylemmissä rakenteissa, jossa ei liiku suotovesiä.
- Vallin pohjatasolle rakennetaan louheesta salaojitus, jolla vallissa hallitusti suotautuneet vedet kerätään selkeytysaltaisiin.
- Vallissa käytetään pilaantumattomia ylijäämämaa-aineksia, joiden laatua seurataan ympäristöluvassa määrätyn mukaisesti.
- Suojavallien rakentamisessa käytettävät koneet ovat uusia ja niiden lähtömelutaso on alhainen. Koneiden rikkoutumisesta johtuva ympäristövahingon riski on vähäinen.

Toimintaa koskevat luvat ja aiemmat YVA-menettelyt

Seepsula Oy:n Senkkerin maa-ainosalueen nykyistä toimintaa koskee Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan myöntämä maa-aines- ja ympäristöluva (yhteiskäsittelypäätös 8.6.2021 § 60). Lupa on voimassa 20 vuotta.

Eteläisen suojavallin osittaiseen rakentamiseen on Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan 5.7.2021 (§ 906) myöntämä maisematyölupa.

Senkkerin maa-ainesalueen toimintaan liittyviä ympäristövaikutuksia on käsitelty aiemmin vuosina 2007 ja 2010 päättyneissä YVA-menettelyissä.

- Seepsula Oy, Senkkerin toiminta-alueen kehittäminen, arviointiselostus päivätty 19.4.2007.
- Seepsula Oy, Senkkerin toiminta-alueen eteläosan kehittäminen, arviointiselostus päivätty 4.5.2010.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Uudenmaan ELY-keskus on 11.3.2022 pyytänyt Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisten kannanottoa suojavallien rakentamishankkeen YVA-menettelyn tarpeellisuudesta:

Vantaan kaupungin ympäristökeskus (8.4.2022) on ottanut lausunnossaan kantaa Vantaalla sijaitsevan eteläisen suojavallin rakentamiseen. Lausunnossa todetaan, että valliin sijoitettavien maamassojen määrä on huomattavan suuri, ja mikäli maamassoja tuodaan Massaholmin louhinta-alueen ulkopuolelta kymmeniä tai jopa satojatuhansia kuutioita, tulee toimintaa tarkastella maankaato-paikkana ja YVA-tarve arvioida sen mukaan. Mikäli vallin rakentamiseen käytetään pelkästään/pääasiassa Massaholmin alueen pintamaita, vallin rakentaminen ei lausunnon mukaan vaatisi tapauskohtaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Tällöin vallin rakentamisen liittäminen osaksi Massaholmin louhinta-alueen maa-aines- ja ympäristölupaa ja sen kaivannaisjätteen jätehuolto-suunnitelmaa on riittävä menettely.

Yhteislupapäätöksessä tulee huomioida vallin rakentamisesta Kesäkylä Koivikon asukkaille aiheutuvien melun, pölyn ja muiden mahdollisten ympäristöhaittojen ehkäisy. Lisäksi yhteislupapäätöksessä tulee vaatia tarkkaa kirjanpitoa alueelle mahdollisesti tuotavista maamassoista ja niiden alkuperästä ja puhtaudesta.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta (19.4.2022) toteaa, että suojavallien toteuttaminen ei sinänsä edellytä uutta yksittäistapausharkintaan perustuvaa YVA-menettelyä. Kiviainesten ottotoiminnassa syntyvien kaivannaisjätteiden sijoittaminen edellyttää kaivannaisjätealueiden perustamista kiviainesalueelle. Riittävän geoteknisen vakauden saavuttamiseksi vallirakenne edellyttää tukirankaa, joka yleensä toteutetaan louheella. Tuki-rangassa käytettävän louheen korvaaminen rakennusjätteellä on ympäristöluvanvaraista jätteen hyödyntämistä.

Toisaalta muualta tuotavien ylijäämämaiden käyttö vallirakenteissa on tulkittava maa-ainesjätteen loppusijoittamiseksi siltä osin, ettei asiakirjoissa ole esitetty vallien toteutusaikaa eikä perusteluja todelliselle tarpeelle sijoittaa vallirakenteisiin muualta tuotavia ylijäämämaita. Asiakirjoista ei ilmene, olisivatko riittävät suojavallit toteutettavissa alueella jo olevilla maamassoilla.

Nykyisen toiminnan päästövaikutuksien rajoittamiseksi lupa-menettelyssä ei ole esitetty eikä edellytetty suojavallin rakentamista nykyisen kiviainesalueen pohjoispuolelle. Ympäristölupatarveharkinta suojavalleihin sijoitettavien maamassojen ja rakennusjätteen osalta jätteen hyödyntämisessä tai loppusijoituksessa tulee perustua rakenteen todelliseen tarpeeseen. Muulta tuotavien ylijäämämaiden ja rakennusjätteen sijoittaminen vallirakenteisiin voi siten olla ympäristöluvanvaraista kaatopaikkatoimintaa tai ympäristöluvanvaraista jätteen hyödyntämistä

Suojavalliin sijoitettavien vuosittaisten jätemäärien osalta vallihanke ylittää YVA-lain liitteen 1 mukaisen kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrän. Alueelle jo tehdyissä YVA-menettelyissä on jätehuollon osalta tarkasteltu lähinnä ylijäämämaan sijoittamista maankaatopaikoille. YVA-tarkastelua ei ole tehty lausuntopyyntöissä esitetyle rakennusjätteen hyödyntämiselle. Maankaatopaikkojen YVA-menettelyä ei ole myöskään tehty lausuntopyyntöä koskevalle suunnittelualueelle.

Arviointimenettelyn yksittäistapausharkinnassa on otettava huomioon myös hankkeen ominaisuudet YVA- lain liitteen 2 mukaisesti. Lausuntopyyntöä koskevan hankkeen osalta tarveharkinnassa on huomioitava erityisesti jätteiden käsittelytoimintojen yhteisvaikutukset alueella lainvoimaisella yhteisluvalla harjoitetun ja vireillä olevassa lupahakemuksessa esitetyn kiviaineksen ottotoiminnan kanssa.

Kiviainesalueen melupäästöjen rajoittamiseksi tarvittavan suojavallin sijoittuminen kaavan suoja-alueen sisäpuolelle on hyväksytyt kaavan mukainen toimenpide. Ympäristölautakunta huomauttaa kuitenkin, että osayleiskaavatyössä ei ole arvioitu vallin rakentamisen ympäristövaikutuksia YVA-lain tarkoittamalla tavalla. Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi osayleiskaavassa ei ole osoitettu maa-ainesten ottoalueen suoja-alueita.

Lausunnossa todetaan, ettei ole selvää, onko vallien rakentamisen vaikutuksia hankealueen luontoarvoihin ja vesilain mukaisiin kohteisiin selvitetty aiemmin. Mikäli näin ei ole tehty, asianmukaiset selvitykset lajistosta ja luontotyypeistä sekä hankkeen vaikutuksista niihin tulee laatia ja alueen mahdolliset pienvesikohteet tulee kartoittaa. Ympäristövaikutusten osalta tulee myös arvioida, miten suojavallialueen pintavesien virtaukset muuttuvat vallien rakentamisen ja rakennettavan laskeutusaltaan myötä, ja minne vedet jatkossa ohjautuvat. Lisäksi tulee selvittää, miten voidaan turvata Vantaanjoen sekä Krapuojan uhanalaisten lajien vuolejokisimpukan ja meritaimenen elinympäristöt. Riittävät selvitykset ja vedenlaadun seuranta ovat ratkaisevassa roolissa lajien elinolosuhteiden turvaamiselle. Pohjoisen suojavallin kohdalla kulkee myös Tuusulan yleiskaava 2040 ehdotus II:ssa osoitettu itä-länsi-suuntainen ekologinen yhteystarve, jota suojavallin rakentaminen heikentäisi.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

ELY-keskus on varannut hanketoimijalle mahdollisuuden antaa vastine lausuntoihin. Seepsula Oy on 29.4.2022 antanut vastineen ja liitteenä lausunnon luontoarvoista Raatiraitin suojavallin kohdalta (päivätty 2.10.2018). Vastineessa on todettu pääosin seuraavaa:

Eteläinen Kiilan alueen suojavalli on tarkoitus rakentaa kokonaan Massaholmin maa-ainesalueen pintamaista ja myös pohjoiseen valliin sijoitetaan osa näistä maista. Kumpikin valli on siten tarpeen louhinta-alueen pintamaiden sijoittamisessa. Alueen pintamaat eivät kuitenkaan ole riittäviä pohjoisen suojavallin rakentamiseksi kokonaan, joten ylijäämämaan tuonti alueen ulkopuolelta on välttämätöntä. Maa-ainesta tarvitaan, koska vallit ja niiden yläpinta suunnitellaan laajaksi siten, että niille voidaan rakentaa aurinko-paneelikenttiä, joita tarvitaan kiviainestehtaan käyttöenergian tuotannossa.

Pilaantumattoman maa-aineksen sijoittamisessa ja hyödyntämisessä noudatetaan ympäristönsuojelun huomioivia periaatteita erityisesti maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja niiden selvittämisen osalta siten, että alueelle sijoitettavat maat eivät aiheuta haitallisia pinta- tai pohjavesivaikutuksia. Maa-ainekset kuljetetaan suoraan valliin ilman välivarastointia, ja kuljetusreitit suunnitellaan siten, että alueen ulkopuoliselle asutukselle aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä.

Lupahakemuksessa esitetty kivenmurskain Massaholmin alueella on varamurskain, jota käytetään Seepsulan murskauslaitoksen poikkeustilanteissa. Tätä väliaikaista murskainta ei siis käytetä samanaikaisesti nykyisen toiminnassa olevan murskaimen kanssa.

Hankkeessa tapahtuva maa-ainesten hyödyntämisen ja sijoittamisen määrä on vähäinen verrattuna Senkkerin ja Massaholmin alueiden kolmessa YVA-menettelyssä tarkasteltuihin läjitettäviin maa-ainesmääriin. Suunnitellun hankkeen eroavaisuus verrattuna jo aiemmissa YVA-menettelyissä käsiteltyihin hankkeisiin on vähäinen ja muutos on kooltaan hanketta pienempi, joten muutos ei arvion mukaan ole merkittävä. Lisäksi merkitystä ei pitäisi olla sillä, että vallialue sijaitsee noin 500 m etäisyydellä YVA-menettelyssä käsitellyltä maantäyttöalueelta, koska hankkeen toiminnalliset vaikutukset kuten kuljetukset suoritetaan YVAan kuuluneella alueella. Pohjoisen vallin osalta etäisyyttä lähimpään yksityiseen asutukseen on tällä hetkellä noin 220–300 metriä, koska lähin asuintalo on hakijan omistuksessa. Pohjoista vallia voidaan myös siirtää YVAssa mukana olleen alueen reunalle, mikäli etäisyydellä asutukseen on merkitystä YVA-menettelyn tarpeen harkinnassa.

Lisäksi toiminnanharjoittaja on esittänyt perusteluja luontoselvitysten ja muiden hankealuetta ja toiminnan vaikutuksia koskevien tietojen riittävydestä sen toteamiseksi, ettei merkittäviä haittoja aiheudu.

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

ELY-keskus on ratkaissut, että Seepsula Oy:n Massaholmin maa-ainesalueen pohjoisen suojavallin rakentamiseen sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaista arviointimenettelyä sen kaikissa esitetyissä vaihtoehtoissa (1a ja b sekä 2a - c). Vallin rakentaminen katsotaan maankaatopaikka- ja betoni-louheen käytön osalta kaatopaikkatoiminnaksi.

Eteläisen suojavallin rakentamiseen Massaholmin maa-ainesalueen pintamaista ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaista arviointimenettelyä.

YVA-menettelyn soveltaminen hankeluettelon perusteella

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteen 1 hankeluettelossa.

Hankeluettelon kohdan 11) Jätehuolto, alakohdan b) mukaan YVA-menettelyä sovelletaan toimintaan "jätteiden käsittelylaitokset, joissa muuta kuin vaarallista jätettä mm. ... sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle". "Kaatopaikka" -kohta tarkoittaa myös maankaatopaikkoja. Mikäli ylijäämämaan käyttö hankkeissa on varmaa, tarpeellista ja suunnitelmallista, eivätkä maa-aineksen sisältämät haitta-ainepitoisuudet aiheuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, käytettävää maa-ainesta ei katsota jätteeksi. Tällöin hankkeen toteuttaminen ei edellytä YVA-menettelyä suoraan hankeluettelon tarkoittamana maankaatopaikkana, vaikka YVA-hankeluettelon raja-arvo ylittyisi.

Seepsula Oy:n hankkeessa sekä pohjoiseen että eteläiseen suojavalliin sijoitetaan esitetyissä tilavuusvaihtoehdoissa hankeluettelon raja-arvon ylittävä määrä maa-ainesta vuodessa. Harkittaessa, onko suojavallien rakentaminen rinnastettavissa maankaatopaikkatoimintaan, on keskeistä tarkastella vallien tarpeellisuutta ja rakentamisen suunnitelmallisuutta. Suunnitelman perusteella tulee voida osoittaa, että maa-aineksen käytölle on olemassa todellinen tarve ja sen käytön tekniset edellytykset on yleisellä tasolla määritelty. Suunnitelmalliseen käyttöön liittyy myös perusteltu arvio tarvittavien maa-ainesten määrästä.

Pohjoinen suojavalli

Pohjoinen suojavalli sijoittuu noin 250 metrin etäisyydelle Massaholmin maa-ainesalueesta ja noin 100 metrin päähän maa-ainesalueen pohjoispuolella olevasta lähimmästä asutuksesta, ja hakemuksen mukaan sen tarkoituksena on vähentää Massaholmin toiminnasta alueen pohjoispuolen asukkaille aiheutuvaa melu- ja

pölyhaittaa. Suojavallin tarpeellisuus mahdollisten haittojen torjunnassa ei kuitenkaan ole tullut ilmi Massaholmin YVA-menettelyn selvitysten yhteydessä eikä sitä ole yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä edellytetty sisällytettäväksi hankkeeseen lupahakemusvaiheessa. Merkittäviä melu- ja pölyhaittoja ei ole osoitettu aiheutuvan ilman pohjoista suojavallia. Myöskään Senkkerin nykyisen maa-ainosalueen toiminnan päästövaikutuksien rajoittamiseksi ei ole esitetty eikä edellytetty suojavallin rakentamista Senkkerin maa-ainosalueen pohjoispuolelle. Pohjoisen meluvallin tarpeellisuudelle haittojen vähentämisessä ei ole siis aineistossa esitetty todellista tarvetta eikä näin ollen riittäviä perusteita.

Pohjoinen valli on meluvalliksi tilavuudeltaan ja pinta-alaltaan poikkeuksellisen suuri, eikä sen laajuudelle ole esitetty riittäviä laskennallisia perusteita. Näin ollen kumpikin vallin tilavuusvaihtoehto katsotaan YVA-menettelyä edellyttäväksi maankaatopaikkatoiminnaksi. Lisätoimintoja, kuten aurinkopaneeleiden sijoittamista vallirakenteen huipulle, ei voida pitää sellaisena perusteena, jolla suojavallirakenteita voitaisiin huomattavasti laajentaa niille muuten tarkoituksenmukaisesta ja riittävästä laajuudesta. Maa-ainesten käyttö on ylimitoitettua todelliseen tarpeeseen nähden eikä sille ole perusteltua tarvetta, joten vallirakenne tulkitaan rinnastettavaksi maankaatopaikkaan.

Pohjoiseen suojavalliin on suunniteltu vaihtoehdoissa 2a-c tuki-rangan rakentamista betoni- ja tiilirakennusjätteestä. Betoni- ja tiilijäte on Valtioneuvoston asetuksen jätteistä (VNa 179/20212) jäteluettelon mukaista jätettä, ja sen sijoittaminen kaatopaikaksi katsottuun rakenteeseen lasketaan sijoitettavan jätteen kokonaisuudessaan tarkasteltaessa YVA-hankeluettelon raja-arvon ylittymistä. Näin ollen kaikki valliin sijoitettavaksi esitetyt betoni- ja tiilijätteen vaihtoehtoiset määrät yhdessä sijoitettavan maa-aineen kanssa edellyttävät YVA-menettelyä YVA-lain hankeluettelon perusteella.

ELY-keskus kuitenkin katsoo, että maankaatopaikoille ei lähtökohtaisesti voida sijoittaa muuta materiaalia kuin maa-aineksia. Muiden jätteen luokiteltavien materiaalien sijoittaminen maankaatopaikalle aiheuttaa kaatopaikan luokituksen muuttumisen valtioneuvoston asetuksen kaatopaikoista (VNa 331/2013) soveltamisalaan kuuluvaksi pysyväksi tai tavanomaiseksi kaatopaikaksi.

Eteläinen suojavalli

Eteläinen suojavalli rakennetaan vain Massaholmin maa-aines-alueelta poistettavista pintamaista (hakemus ja hakijan vastine 29.4.2022). Suojavallin rakentamista alueelta peräisin olevista maa-aineista ei katsota maankaatopaikkatoiminnaksi, eikä se näin ollen edellytä YVA-menettelyä YVA-lain hankeluettelon kohdan 11 b) perusteella.

YVA-menettelyn soveltaminen yksittäistapausharkinnan perusteella

YVA-menettelyä sovelletaan YVA-lain 3 §:n 2 momentin perusteella myös hankeluettelon soveltamisalaan kuulumattomaan hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA-lain liitteessä 1 mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Päätöksenteossa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 (YVA-laki 3.3 §).

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne sekä haittojen välttämisen- ja ehkäisemistoimenpiteet

Pohjoinen suojavalli

Seepsula Oy:n Massaholmin maa-ainesalueen pohjoisen suojavallin rakentamiseen sovelletaan YVA-lain mukaista arviointimenettelyä hankeluettelon perusteella, joten sen ympäristövaikutusten merkittävyttä ei tarkastella tässä yksityiskohtaisesti. Vallin rakentamisen todennäköiset merkittävät ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-menettelyssä. Ympäristövaikutusten arviointi osana laajemman hankekokonaisuuden YVA-menettelyä on mahdollista.

Eteläinen suojavalli

Eteläinen suojavalli sijoittuu Massaholmin ottoalueen eteläpuolelle noin sadan metrin etäisyydelle ja noin 200 metrin päähän Koivikon asuinalueesta. Suojavalli on korkeudeltaan noin 25 m ja sen pinta-ala on noin 6 hehtaaria. Vallin hule- ja suotovedet kerätään laskeutusaltaaseen ja johdetaan edelleen Kiilinojaan.

Eteläinen suojavalli on kooltaan selvästi pienempi kuin pohjoinen valli. Vallin rakentamisesta voi ELY-keskuksen arvion mukaan aiheutua jonkin verran haitallisia vaikutuksia erityisesti maisemaan sekä rakennusalueen luontoarvoihin ja pintavesien laatuun. Valli hallitsee näkymää lähiasutukseen päin ja vaikuttaa ELY-keskuksen arvion mukaan asukkaiden lähimaisemaan, mutta maisema-vaikutusta ei, YVA-lain liitteen 2 kriteerit huomioiden, voida pitää sillä tavoin merkittävästi haitallisena, että vallin rakentaminen edellyttäisi YVA-menettelyn toteuttamista tällä perusteella.

Valliin sijoitetaan suhteellisen paljon pintamaamassoja, joista saattaa kulkeutua kiintoainesta ja ravinteita purkuojiin. Vallin hule- ja suotovesille on esitetty käsittelyrakenteita, joilla haittoja voidaan vähentää siinä määrin, että ne eivät todennäköisesti nouse merkittävästi haitallisiksi. Valumavesien laatua seurataan.

Vallin sijoituspaikasta ei ole esitetty luontoselvitystä. Viereisen laidunniityn luontoarvoja on tarkasteltu Massaholmin YVA-menettelyn yhteydessä. ELY-keskuksen arvion mukaan on epä-todennäköistä, että vallin sijoituspaikalla esiintyisi uhanalaista lajistoa tai muita suojeltavia luontoarvoja, mutta asian varmentamiseksi vallin rakennusalueelta tulee esittää ajantasaiset luontotiedot ennen vallin rakentamisen aloittamista.

Johtopäätökset

Eteläisen suojavallin rakentaminen ei edellytä YVA-menettelyn käynnistämistä yksittäistapausharkinnan perusteella. Arvioita ympäristövaikutusten merkittävydestä on perusteltu riittävästi. Haitallisille ympäristövaikutuksille on esitetty sellaisia lieventämistoimenpiteitä, joilla mahdollisesti lisääntyviä haittavaikutuksia saadaan oleellisesti vähennettyä. Hankkeesta ei aiheudu sen sijainti, ominaisuudet ja vaikutusten luonne huomioiden sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka olisivat rinnastettavissa YVA-lain 3.1 §:ssä tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin.

ELY-KESKUKSEN ARVIO MASSAHOLMIN HANKKEEN PERUSTELLUN PÄÄTELMÄN AJANTASAISUUDESTA JA YVA-MENETTELYJEN RIITTÄVYYDESTÄ

Seepsula Oy on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta arviota Massaholmin maa-ainestenoton ja maankaatopaikan YVA-menettelyssä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista

4.1.2021 annetun perustellun päätelmän ajantasaisuudesta suhteessa suunniteltuun Massaholmin maa-ainesten ottotoimintaan.

Maa-ainesten ottaminen ja murskaus

Massaholmin yhteislupahakemuksen mukaan maa-ainesten ottoalueen koko on 28,8 hehtaaria ja louhittava kiviainesmäärä kokonaisuudessaan noin 13 000 000 m³ltr. Louhinta on suunniteltu toteutettavaksi tasolle +18 mmpy (N2000). Alueelta kuorittavien pintamaiden määrä on noin 700 000 m³ltr.

Hakemuksen toiminta vastaa ottoalueen sijainnin ja pohjatason sekä otettavan kiviaineksen määrän osalta YVA-menettelyssä arvioitua. YVA-menettelyssä on arvoitu enimmillään 13,8 milj. m³ kiviaineksen louhintaa ja syvimmillään tasolle +5 mmpy ulottuvan ottotoiminnan vaikutuksia. Suuremman maa-ainesten ottosyvyyden ympäristövaikutukset on siis arvioitu vuonna 2021 päättyneessä YVA-menettelyssä verrattuna nyt käsittelyssä olevaan hakemukseen.

Massaholmin alueen YVA-menettelyn yhteydessä tehdyssä melumallinnuksessa on tarkasteltu toimintojen melun leviämistä myös tilanteessa, jossa louhinnan korkeusasema on hakemuksen mukaisesti tasolla +18 mmpy.

YVA-menettelyssä ei ole arvioitu hakemuksessa esitetyn Massaholmin hankealueelle sijoitettavan siirrettävän murskauslaitoksen melu- ja pölyvaikutuksia, vaan murskauksen vaikutukset on arvioitu vain Senkkerin alueen murskauslaitosta koskien. Hanketoimija on esittänyt perusteluna aiemman vaikutusarvioinnin riittävyydelle sen, että siirrettävä murskain on varalaitte eikä se ole toiminnassa samaan aikaan kuin Senkkerin alueen suuri murskausasema. Yhteislupahakemuksessa on haettu lupaa kiviaineksen murskaukselle Massaholmin alueella ilman tällaisia rajoitteita toiminta-ajoissa, joten toimintojen yhtäaikaisuus on epäselvää.

ELY-keskus katsoo, että Massaholmin alueelle sijoitettavan murskausaseman toiminnasta aiheutuva melun leviäminen tulee arvioida mallintamalla kallion louhinnan ja murskauksen ympäristölupavaiheessa. Lupahakemusta tulee täydentää tältä osin. Mallinnuksessa tulee huomioida tilanne sekä haittojen lieventämistoimien kanssa, että ilman niitä, sekä toiminnasta aiheutuva melu yksinään ja yhteisvaikutuksina Senkkerin maa-ainesalueen samanaikaisten toimintojen kanssa. Mikäli tämä

meluselvitys toteutetaan ympäristölupavaiheessa, ELY-keskus ei edellytä YVA-menettelyä tältä osin täydennettäväksi, koska murskauksen olosuhteisiin ja järjestelyihin liittyy tässä vaiheessa paljon epävarmuutta. Yhteysviranomaisen totesi jo Massaholmin alueen YVA-menettelyssä antamassaan perustellussa päätelmässä, että hankkeen lupakäsittelyn yhteydessä meluselvityksiä on syytä tarkentaa erityisesti eri ottovaiheiden ja meluntorjunnan osalta. Massaholmin alueella tapahtuvasta murskauksesta aiheutuva pölyhaitta lähiasutukselle on myös arvioitava.

Suojavallien rakentaminen

Massaholmin YVA-menettelyssä ei käsitelty yhteislupahakemuksen osana olevien pohjoisen ja eteläisen suojavallin rakentamista. Massaholmin ja Senkkerin maa-ainesalueiden YVA-menettelyissä on arvioitu maa-ainesten ottoalueille sijoittuvien maankaatopaikkojen ympäristövaikutuksia.

ELY-keskus toteaa, että Senkkerin ja Massaholmin alueilla jo toteutettuja YVA-menettelyjä ei voida pitää riittävinä pohjoisen suojavallin rakentamisesta aiheutuvien ympäristövaikutusten merkittävyyden arviointiin. Hankkeen muutoksesta ei saa aiheutua vaaraa sellaisten merkittävien ympäristövaikutusten syntymisestä, joita aiemmissa YVA-menettelyissä ei ole arvioitu riittävästi. Vaikka suojavallin alue on pieni osa Senkkerin pohjoisosien YVA-menettelyssä (2007) käsitellyn maankaatopaikan pinta-alaa, vallin reuna sijaitsee suhteellisen kaukana tässä YVA-menettelyssä käsitelystä alueesta, noin 400 metriä siitä pohjoiseen. Massaholmin YVA-menettelyssä arvioitu maankaatopaikka-alue sijaitsee tätäkin kauempana.

Vallin rakennusalueen luontoarvot on selvitetty vain osittain. Valli sijoittuu myös mm. Tuusulan yleiskaavassa (2040) osoitetun ekologisen yhteystarpeen alueelle. Alueen poikki kulkeva ekologinen yhteys on tuotu esille myös Massaholmin YVA-selostuksessa. Vallin vaikutuksia yhteyden säilymiseen ei ole käsitelty aiemmissa YVA-menettelyissä. Myös vallin rakentamisesta lähiasutukselle aiheutuvat maisema, melu- ja pölyvaikutukset tulee arvioida nyt suunnitellulla vallin sijainnilla. Nämä seikat, erityisesti vaikutukset luontoarvoihin, koskevat myös hakijan vastineessaan esittämää vaihtoehtoista pohjoisen suojavallin sijaintia noin 400 metrin etäisyydellä lähimmästä asuintalosta.

YVA-menettelyssä ei ole arvioitu riittävästi suurten maanläjitys-
määrien vaikutuksia suojavallin lähellä sijaitseviin vesistöihin ja
pienvesiin sekä kalastoon. Myöskään suunnitellun betoni- ja
tiilimurskeen sijoittamisen vaikutuksia mm. vallialueen suoto- ja
hulevesien laatuun ei ole arvioitu. Lisäksi ELY-keskus toteaa, että
suojavallin vesistövaikutusalueelle Koivistonjoaan Massaholmin
YVA-menettelyssä annetussa yhteysviranomaisen perustellussa
päätelmässä vaadittuja kalastoselvityksiä ei ole toimitettu lupa-
hakemuksen yhteydessä ja kaikkia esitettyjä tarkennuksia tehty.
Näin ollen riittäviä selvityksiä vallin rakentamisen vaikutusten
arvioimiseksi ei ole vielä tehty.

*Massaholmin YVA-menettelyssä annetun perustellun päätelmän
huomiointi yhteislupahakemuksessa*

Perustellussa päätelmässä on edellytetty, että kalastovaikutus-
arviota etenkin Koivistonjoaan ja Kiilinojaan tarkennetaan hankkeen
maa-aines- ja ympäristölupavaiheessa. Näiden pienvesien kalaston
tila tulee selvittää osana hankkeen lupamenettelyä.

Ennen maa-ainesten ottotoiminnan aloittamista on päätelmän
mukaan selvitettävä myös hankkeen vesilain mukaisten lupien ja
poikkeuslupien tarve vaikutusalueen purojen ja norojen sekä
pohjavesivaikutusten aiheutumisen vuoksi.

ELY-keskus edellyttää nämä selvitykset tehtäväksi Massaholmin
maa-ainestenottohankkeen maa-aines- ja ympäristölupavaiheessa.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Vaikka hankkeeseen ei sovellettaisi arviointimenettelyä, on
hankkeesta vastaavan sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava
riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä
laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää (YVA-laki 31 §).

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017):
2, 3, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä
(YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §

Hallintolaki (434/2003): 34, 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupa-päätökseen, saa samassa yhteydessä hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen (YVA-laki 37 § 2 momentti).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään saantitodistuksella hankkeesta vastaavalle.

Uudenmaan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Uudenmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla ja ilmoitus kuulutuksesta julkaistaan Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/yva-paatokset/ "Jätehuolto" -toimialan päätöksissä.

Päätös lähetetään tiedoksi sähköisesti lausunnonantajille.

LISÄTIEDOT

Ylitarkastaja Erika Heikkinen, etunimi.sukunimi(a)ely-keskus.fi, p. 02950 21142.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Erika Heikkinen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Timo Kinnunen.

Liitteet	Valitusosoitus
Jakelu	Seepsula Oy (milla.siiri@seepsula.fi)
Tiedoksi	Lausunnon antaneet

Tämä asiakirja UUELY/1900/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/1900/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Heikkinen Erika 03.06.2022 09:47

Ratkaisija Kinnunen Timo 03.06.2022 11:00